

Ajankohtaiset rakennerahastoasiat

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 16.09.2026 § 100

Päätösehdotus

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Selostus

Itä-Suomen elinvoimakeskuksen ajankohtaiset

ESR+

- Etelä-Savon kansalaistoimijalähtöisen kehittämisen hankehaun (ITÄEVK-124: 4.5. - 1.6.2026) hakemusten arviointi
- Etelä-Savon erityistavoitteen 4.2. Uutta osaamista työelämään -hankehakuun (ITÄEVK-126: 1.6.-31.8.2026) saapuneet hakemukset
- Kielteinen valintaesitys: 213142 Virtaamo -Luovaa osallisuutta ja virtaa työuralle
- Käytiin läpi saapuneet hakemukset ja otettiin huomioon mahdolliset päällekkäisyydet maaseuturahoituksen ja maakuntaliiton rahoitushakemusten ja hankkeiden kanssa.

Etelä-Savon maakuntaliiton ajankohtaiset

NRP-valmistelun tilannekuva syyskuu 2026

1. Valmistelu on vielä hyvin alkuvaiheessa

- EU:n seuraavan rahoituskauden MFF-neuvottelut ovat edelleen kesken, eikä lopullista NRP-asetusta ole hyväksytty.
- Suomen NRP-valmisteluryhmä on asetettu, mutta sisältövalinnat, temaattiset kokonaisuudet ja ns. kulmakivitoimet ovat vielä määrittelemättä.
- Ensimmäisiä kansallisia linjauksia odotetaan syksyn 2026 aikana.

2. Rahoitusmalli muuttuu merkittävästi

- Komission ehdotuksessa useita EU-rahoitusvälineitä kootaan yhteen kansallisen ja alueellisen NRP-suunnitelman alle.
- Rahoitus siirtyy aiempaa selvemmin tulos- ja vaikuttavuusperusteiseksi. Maksatukset sidotaan sovittujen välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamiseen.
- Painopiste näyttää olevan laajoissa investointi- ja uudistuskokonaisuuksissa eikä pienissä yksittäisissä hankkeissa.

3. Alueiden rooli on vielä avoin kysymys

- Maakuntaliitot ovat mukana laajennetussa kumppanuuskokoonpanossa.

- Useissa puheenvuoroissa korostettiin alueiden osallistumisen, maakuntaohjelmien, älykkään erikoistumisen ja alueellisen osaamisen hyödyntämisen tärkeyttä.
- VM ei vielä pystynyt vastaamaan siihen, miten alueellinen valmistelu ja alueelliset kumppanuussuunnitelmat käytännössä toteutetaan.
- Useat asiaa kommentoineet nostivat esiin riskin, että aluekehittäminen jää temaattisten kokonaisuuksien varjoon ilman omaa kokonaisuuttaan.

4. Keskustelun keskeiset huolenaiheet

Sidosryhmäkeskustelussa toistuivat erityisesti:

- alueiden ja paikallistason tosiasiallinen osallistuminen valmisteluun;
- kulmakivitoimien valintaperusteet ja aikataulu;
- TKI-toiminnan ja alueellisten innovaatioekosysteemien asema;
- maaseudun, saariston ja harvaan asuttujen alueiden näkyvyys suunnittelussa;
- pelko siitä, että vain suurimmat toimijat hyötyvät uudesta mallista.

5. Mitä tämä tarkoittaa Etelä-Savon näkökulmasta?

- Vaikuttamisen ikkuna on nyt auki. Sisällöt eivät ole vielä lukittuja.
- Maakuntaliitoilla on mahdollisuus edunvalvonnalla vaikuttaa siihen, miten alueellinen kumppanuus, maakuntaohjelmat, älykäs erikoistuminen sekä alueperustainen kehittäminen huomioidaan tulevassa NRP-mallissa.
- Valmistelussa on hyvä korostaa maakuntien vahvuuksia laajoina vaikuttavuuskokonaisuuksina, jotka yhdistävät TKI:n, yritystoiminnan, investoinnit, turvallisuuden, resilienssin, vihreän siirtymän ja osaamisen kehittämisen. Näitä teemoja tilaisuudessa pidettiin keskeisinä tulevan ohjelman näkökulmasta.